

Kaivoslain uudistus, ympäristö ja kansalaiset

Luonnonsuojeluasiantuntija Tapani Veistola

Suomen luonnonsuojeluliitto

Kaivannaisteollisuus Kainuussa

– Mahdollisuus vai uhka?

Kajaani 14.11.2009

Esityksen sisältö

- Lähtökohtia
- Vanhentunut kaivoslaki
- 2000-luvun uudet tarpeet
- Kaivoslakiesityksen tilanne
- Lakiluonnoksen hyvät ja huonot puolet
- Yhteenveto
- Lisätietoja ja yhteystiedot

Lähtökohtia

- Luonnonsuojelulitto ei vastusta kaivostoimintaa sinänsä
- Kaivokset on saatava muiden ympäristöön vaikuttavien hankkeiden kanssa samalle viivalle
- Myös kaava on välttämätön: kaivos, rakennukset, jätealueet, vesijärjestelyt, tiet, sähkölinjat...

Vanhentunut kaivoslaki

- Kaivoslaki on jo vuodelta 1965
- Melkein kuka vaan voi varata ja vallata kaivoksille alueita mistä vaan
- Kaivoskivennäisiä on lähes kaikkialla
- Valtauksen esteet ovat hyvin kapeat
- Kansalaisten ja ympäristön oikeudet ovat puutteelliset

2000-luvun uudet tarpeet

- Kaivoslaki tarvitsee omat ympäristökriteerit
- Perusoikeudet
- Kansalaisten ympäristöoikeudet
  - perustuslaki
  - Århusin sopimus

Kaivoslain tilanne

- Esitys on hallituksessa loppusuoralla
- Hallituksen esitys tulee eduskuntaan ehkä jouluksi (?)
- Eduskuntakäsittely keväällä 2010
- Voimaan 1.1.2011?

Luonnoksessa oli parannettu

- Perusoikeuksia
- Kansalaisten tiedonsaantia, osallistumista ja muutoksenhakua
- Ympäristöasioita
- Viittauksia ympäristölainsäädäntöön

Luonnoksessa oli parannettu II

- Kunnan mahdollisuuksia vaikuttaa alueidensa käyttöön
- Ydinenergiain muutosesitys toisi kunnille veto-oikeuden uuden lain aikaisiin uusiin uraanikaivoshankkeisiin

Luonnoksen ongelmia I

- Lupaviranomainen olisi TUKES, pitäisi olla aluehallintoviranomainen (AVI)
- Kaavoituksen tarve on ilmeisesti poistettu syksyllä 2009 – suuri ongelma
- Suojelualueiden turva ei ole aukoton

Luonnoksen ongelmia II

- Korvaukset ovat taas pienehemässä?
- Valtausajoista kiistellään parhaillaan!
- Ilmoitus kansalaisille yhä puutteellista (30 hengen raja)
- Uraani ja torium ovat yhä mukana kaivosmineraaleissa
- Uusi laki tulisi voimaan aikaisintaan vasta 1.1.2011

Lopuksi

- Uusi laki on kaikkien edun mukainen:
- Kansalaisille perustusosoikeudet
- Ympäristölle vähimmäiskriteerit
- Toiminnanharjoittajalle se takaa oikeusvarmuuden toimia alueella
- Nykylailla on riskejä EYTI:ssä ja EIT:ssä
- Siirtymäaikana yritysten oma ympäristövastuu korostuu!

Luonnon monimuotoisuuden vuosi 2010 Hallinnon viestintäkampanja

Monimuotoisuus
— ELÄMÄN EHTO

Lue lisää

Suomen luonnonsuojeluliitto

<http://www.sll.fi>

- linkit myös kansanliikkeisiin

Työ- ja elinkeinoministeriö

<http://www.tem.fi/kaivoslakiuudistus>

Kiitos!

Luonnonsuojelusihteeri

Tapani Veistola

Suomen luonnonsuojeluliitto

Kotkankatu 9, 00510 Helsinki

Puh. (09) 228 08 266

tapani.veistola [at] sll.fi